

KATEDRA ŽURNALISTIKY
Posudek na magisterskou diplomovou práci

Autor: Jakub Malý

Titul (česky + anglicky): **Zkoumání vlivu mediální agendy na veřejnost, způsoby nastolování vlastní tematické agendy v domácím zpravodajství některých českých tištěných periodik**
(*Research of the influence on media agenda on public, ways of establishing own thematic agenda in home newscast of some Czech printed serials*)¹

Oponent: Mgr. Petra Chvojková

Hodnotící kritéria

% podíl na celkové známce

Znalost literatury k tématu, použití relevantních zdrojů a dostatečný počet odkazů; správně vedený vědecký aparát:	10%	3
Charakter tématu, vymezení tématu a formulace cílů práce:	10%	3
Logická výstavba práce a struktura textu:	10%	3
Volba a použití adekvátní metodologie:	15%	3
Kritická reflexe zdrojů:	15%	3
Dostatečná analýza problému:	15%	4
Ucelené shrnutí výsledků práce a korektně formulovaný závěr:	15%	3
Jazyková úroveň textu (stylistická a gramatická):	10%	2

Celková známka před obhajobou:	4
---------------------------------------	----------

Témata a připomínky pro obhajobu, průběh obhajoby:

(je nutno vyplnit pro kvalitní přípravu na obhajobu; počet témat a připomínek rozšiřte podle vaší potřeby)

1. Na s. 26 píšete, že Vaše práce se „podobá“ nejvíce zakotvené teorii. Mluvíte zde také o tom, že použijete otevřené kódování informací. Jakým způsobem se tato metoda promítá v analytické části vaší práce? (postrádám jakoukoliv konceptualizaci tématu a jeho následnou kategorizaci).

3. V úvodní části se věnujete několika teoretickým konceptům (např. výzkum Doris Grabnerové, M. McCombs, F. Kalvas). Jakým způsobem tyto teoretické koncepty přímo souvisejí s vaším vlastním výzkumem ve druhé části práce? Tvoří opravdu avizované teoretické východisko Vaší práce?

4. Na s. 102 tvrdíte, že „většinu svých pravidel Mladá fronta DNES v domácím zpravodajství dodržuje“. Jaká pravidla máte na mysli?

¹ Použit diplomantův překlad.

Cítí-li vedoucí práce či oponent/ka potřebu vyjádřit se k práci či k průběhu obhajoby verbálně, necht' tak prosím učiní zde

Překládaná diplomové práce v sobě skrývá velký potenciál, který se však diplomantovi bohužel nepodařilo naplnit ani částečně. Hlavní cíl práce byl stanoven jako popis konkrétních postupů při nastolování mediální agendy, tedy téma, jehož výsledky by mohly být přínosné jak pro akademickou obec, tak pro samotné pracovníky redakcí, kteří pracují v časovém presu a nemají čas na to, aby sami reflektovali své vlastní postupy práce. Diplomant si sice jako hlavní cíl stanovuje tento mechanismus práce redakcí odhalit, nicméně si v diplomové práci nedokázal vytvořit dostatečné podmínky pro to, aby se mu tyto cíle práce podařilo naplnit. Navíc se místo sledování hlavního cíle věnuje na velkém množství stran způsobům fungování redakce (a to pouze na základě fragmentů dat, která získal z rozhovorů, bez jakékoliv konfrontace s popisy fungování redakcí, které jsou dostupné v odborné literatuře, a které mohl velmi dobře využít jako teoretický základ pro svá vlastní zkoumání).

Diplomant na s. 19 zavádí pojem mediální rutina, čímž dává najevo, že si je vědom skutečnosti, že redakce často musí při zpracování informací používat z různých důvodů (ekonomických, organizačních, atd.) zaběhnuté postupy, a to především proto, aby byly schopné rychle a efektivně zpracovávat velké množství informací, a nemají tedy logicky na vlastní sebereflexi ani čas, což potvrzují i citovaná slova hlavního editora MF dnes Tomáše Vocelky (s. 56). Nicméně zůstává však u pouhé zmínky tohoto pojmu, dále tento ho nerozpracovává, a tak to, co se mělo stát východiskem jeho zkoumání (a bylo klíčem k celému problému, čehož si byl diplomant – zdá se – „intuitivně“ vědom), se stalo hlavním závěrem jeho zkoumání. Diplomant tak de facto objevuje již dávno objevené (viz např. Gaye Tauchmanová: *Making News. Construction of Reality*), a to rozklíčování „skryté“ mediální logiky, to co by nám pomohlo nahlédnout do české mediální „kuchyně“, stále čekající na odhalení, zcela ignoruje. V závěru své práce se tak víceméně spokojil s pouhým konstatováním tohoto předem známého (a v odborné literatuře dobře popsaného) faktu, že redakce postupují vesměs „intuitivně“, „rutinně“, a na případnou reflexi jim zkrátka nezbyvá čas.

Další významná námitka je třeba vznést vůči nevyužití potenciálu zvolené metody (polostandardizovaného dotazování), která umožňuje „aktuálně“, dle potřeby klást doplňující/specifikující otázky – ty by byly v případě tohoto tématu přímo žádoucí, a pokud by otázky byly konkrétněji formulovány (a aplikovány na konkrétní události), tak by se diplomant nejspíše dostal k potřebným závěrům, a podařilo by se mu tak naplnit cíle práce, které si v úvodu předsevzal. Otázky vybraným respondentům však zůstaly formulovány pouze v obecné rovině, autor je ke škodě věci nevztahuje ke konkrétnímu výběru hlavních zpráv v jím analyzovaném týdnu, a tak „jeho“ odpovědi na otázky vlastně nepřinášejí k dané problematice nic nového – dozvídáme se pouze to, co je o chodu redakcí obecně známe již všem studentům žurnalistiky. Celý výzkum tak má nulovou vypovídací hodnotu.

Vzhledem ke stanoveným cílům práce se také nabízelo, aby diplomant navštívil sledované redakce a účastnil se klíčových porad, kde se diskutuje nastolování zpráv, což by mu mohlo výrazně pomoci při „dekódování“ mechanismu výběru zpráv. Sám autor si je toho vědom (např. na s. 64), nicméně této možnosti také nevyužil.

Nejasně stanovený je také zkoumaný „vzorek“ zpráv tvořících tzv. mediální agendu. Pro dané potřeby je to především klíčová titulní, první strana, čehož si je diplomant částečně vědom, a důkladná detailní analýza zpráv z titulní strany by mu zajisté přinesla požadované informace. Nicméně tím, že diplomant bere v úvahu i další strany (názvy článků z těchto stran navíc vypisuje na stránkách předkládané práce, místo aby je umístil do příloh), tak „rozměšňuje“ celé téma a sledovaný cíl.

Vzhledem k tomu, že otázky kladené klíčovými pracovníky redakce, kteří rozhodují o podobě hlavních zpráv dne, jsou formulovány velmi povrchně, je potom i analýza materiálu velmi povrchní, nekonkrétní, a tedy v závěru nic neříkající. Zde si navíc diplomant ulehčil práci jako by tím, že místo vlastní analýzy použil hodnocení získaných informací Karlem Hvíždálou. Sám se pak omezil na pouhé shrnutí již řečeného (tedy stylizoval se do role jakéhosi „moderátora“ odborné diskuze, nikoliv do role analytika, jež

by mu příslušela). Práce tedy postrádá jakoukoliv odbornou analýzu tématu, která se zde zaměňuje v osobní (útržkovité) komentáře.

Diplomant navíc opakovaně a zcela nesmyslně uvádí dlouhé a zbytečné přepisy částí rozhovorů (často i přes půl strany), k těmto přepisům však neuvádí žádnou konkrétní analýzu, pouze na konci kapitoly shrnuje ve dvou větách to, co se dozvěděl od tazatelů. V řadě případů pak nečiní ani to, přidává pouze komentář Karla Hvíždaly – ten však navíc často nesouvisí ani se sledovaným dílčím cílem, a není tak jasná jeho funkce (např. v kapitole 7. 2. 2. se diplomant věnuje nastolováním témat na titulní straně, kapitolu uzavírá citace Hvíždaly o chodu německých redakcí a o krizi printové žurnalistiky). Postřehy Karla Hvíždaly jsou jistě zajímavé a mohly být zpestřením celé práce, nicméně nelze na nich vystavět závěry celé práce, která je prací diplomantovou.

Práce je také navíc velmi nelogicky uspořádaná, zvolený postup nedává jako celek příliš smysl, od strany 94 se pak začíná práce doslova „rozpadat“: některé strany /94–100; 103–110; 112–114/ tvoří jen soupisy /zřejmě/ titulků novinových zpráv, které jsou velmi nepřehledně řazeny a patřily by spíše do příloh. Tyto názvy článků autor navíc nijak nepropojuje s předchozími rozhovory s vybranými členy redakcí, nekonkretizuje je, nemají tedy opět žádnou vypovídací hodnotu.

Na s. 96 autor avizuje desatero pravidel nastolování agendy, většina „pravidel“ je však formulována natolik obecně, že jsou aplikovatelná téměř bez rozdílu na mediální agendu všech tří deníků (navíc není např. jasné, jakým způsobem se dá aplikovat pravidlo: zajímavá zpráva, „nejsilnější“ zpráva). Poslední 2 řádky této tabulky navíc již netvoří pravidla, ale pouze informace o poutacím pruhu a horní polovině strany (s. 92) – nicméně tyto informace jsou tu zřejmě uvedeny pouze proto, aby dotvořily avizované „desatero“ pravidel.

Stejně tak nejasná je tabulka na s. 93 pro pravidla umístění zprávy v domácím zpravodajství obecně – opět se ve většině případech nejedná o pravidla, ale o vlastnosti zpráv v domácích zpravodajství (např. řádek v tabulce označený jako „komplexní popis události“, „snaha o nový pohled“, „zpravodajská hodnota“, „dobrý titulek“). Je zřejmé, že pokud je tabulka vytvořena takto nahodile, a opět nám tedy nic o způsobu nastolování témat neříká, potom ani aplikace od s. 94 nebude z hlediska analýzy (a sledování hlavního výzkumného cíle) přinášet žádná nová zjištění.

Práce také postrádá potřebné teoretické zázemí týkající se teorie agenda setting, chybí zde minimálně dvě významné české práce, které se touto problematikou v posledních pěti letech zabývaly (práce M. Škodové, J. Červenky a kol.; studie V. Nečase). Naopak jsou v textu zmíněny teoretické práce starší, které však nejsou do práce nijak zahrnuty a uváděné výsledky výzkumů nejsou nijak zohledněny a jejich přítomnost v diplomové práci tedy příliš nedává smysl.

Nedoporučení k obhajobě:

*Bakalářská diplomová práce **není** vedoucím či oponent/kou **doporučena** k obhajobě, pokud celková známka před obhajobou **je horší** než „dobře“.*

Vedoucí či oponent/ka musí nedoporučení k obhajobě slovně odůvodnit.

Vzhledem k výše uvedeným námitkám, zejména s přihlédnutím k faktu, že diplomantovi se nepodařilo naplnit cíle práce a jím provedený pokus o analýzu problému je jen velmi povrchní a nedostatečný vzhledem k celkové závažnosti zkoumaného jevu (navíc se na řadě míst o vlastní analýzu ani nepokusil, ale pouze citoval části rozhovoru s Karlem Hvíždálou), **nedoporučuji** předložený text k obhajobě a navrhuji jeho přepracování.

Podpis oponenta (jen v tištěné verzi):

Petra Chvojková, v. r.

Poznámka pro studenta/ku:

Pokud **nedoporučují** bakalářskou diplomovou práci k obhajobě **oba** hodnotící posudky, **obhajoba se nekoná**.

Pokud **nedoporučuje** bakalářskou diplomovou práci k obhajobě **pouze jeden** hodnotící posudek, student/ka **má právo se** obhajoby **zúčastnit**.